Lietas Nr. A420435112
Lietas arhīva Nr. AA43-1080-14/2

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 24.septembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente U.Mihailova, tiesneses I.Kaļiņina un S.Liniņa

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. B/ pieteikumu par valsts akciju sabiedrības „Ceļu satiksmes drošības direkcija" 2012.gada 14.marta lēmuma Nr.11.11-10/478 atcelšanu, sakarā ar /pers. B/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 5.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar valsts akciju sabiedrības „Ceļu satiksmes drošības direkcija" (turpmāk – CSDD) 2012.gada 26.janvāra paziņojumu – informāciju Nr.11.11?4/164 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) /pers. B/ paziņots, ka par ceļu satiksmes reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumiem reģistrēto pārkāpumu uzskaites punktu skaits ir sasniedzis 10 punktus un saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 43.[1]panta piektās daļas 6.punktu /pers. B/ kā vadītājam, kura transportlīdzekļu vadītāja stāžs ir mazāks par diviem gadiem (jaunajam vadītājam), ir noteikts transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums uz vienu gadu, t.i., no 2012.gada 1.februāra līdz 2013.gada 31.janvārim.

[2] Ar CSDD 2012.gada 14.marta lēmumu Nr.11.11-10/478 „Par pārkāpumu uzskaites punktu dzēšanu un vadīšanas tiesību izmantošanas aizlieguma atcelšanu" (turpmāk – Lēmums) lūgums anulēt 6 pārkāpuma punktus noraidīts un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību aizliegums atstāts negrozīts. Lēmumā norādīts, ka pārkāpumu uzskaites punkti nav sods, tādēļ policijai, pieņemot lēmumu par soda piemērošanu, nav lēmumā jānorāda informācija par reģistrējamiem pārkāpumu uzskaites punktiem. Pārkāpumu uzskaites punktu reģistrēšanas, dzēšanas un citus jautājumus reglamentē Ministru kabineta 2004.gada 21.jūnija noteikumi Nr.551 „Pārkāpumu uzskaites punktu sistēmas piemērošanas noteikumi" (turpmāk – Noteikumi Nr.551).
Par visiem ietekmēšanas līdzekļiem, kuri tiek piemēroti par reģistrētajiem pārkāpumu uzskaites punktiem, transportlīdzekļu vadītājus informē CSDD, nosūtot informāciju uz personas deklarēto dzīvesvietas adresi vai, ja persona izmanto CSDD e-pakalpojumus, elektroniski uz personas norādīto e-pastu. Ievērojot to, ka /pers. B/ neizmanto CSDD e-pakalpojumus, viņam adresētā korespondence nosūtīta uz deklarēto dzīvesvietu.

[3] /pers. B/ iesniedza Administratīvajā rajona tiesā pieteikumu par Lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīti turpmāk minētie argumenti.
[3.1] /pers. B/ ar 2011.gada 1.decembra lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.050/PA 818478 par agresīvu braukšanu piemēroti 6 pārkāpuma uzskaites punkti. Minētajā lēmumā nav

norādīta neviena tiesību norma, kas norādītu uz piemērojamiem pārkāpuma uzskaites punktiem.
[3.2] Formālā aspektā no normām izriet, ka Ceļu satiksmes likuma pārkāpumu uzskaites punkti ir paredzēti kā Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā nepieminēts papildsods. Arī praktiskā aspektā pārkāpumu uzskaites punktu piemērošana attiecībā uz personu ir tai nelabvēlīga darbība. Sakrājot noteiktu skaitu punktu, personai iestājas noteikti pienākumi un ierobežojumi, konkrētajā gadījumā vadīšanas tiesību aizliegums.
[3.3] Pārkāpumu uzskaites punktu piemērošana atbilst administratīvā akta pazīmēm un ir valsts varas instruments personas uzvedības ietekmēšanai, tādējādi, pieņemot lēmumu administratīvā pārkāpuma lietas ietvaros, pārkāpumu uzskaites punktu piemērošanai vajadzētu atspoguļoties lēmumā – tiesību aktā. Nepareizs ir CSDD viedoklis, ka atsevišķs lēmums nav jāpieņem par pārkāpumu uzskaites punktu reģistrēšanu, jo to reģistrācija notiek automātiski.
[3.4] Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 7.punktā ir noteikts, ka administratīvajā aktā jābūt detalizētam tiesību normu uzskaitījumam. Tā kā no lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā izriet arī pārkāpumu uzskaites punktu piemērošana, tad tas nozīmē, ka aktā jābūt arī punktus pamatojošo tiesību normu uzskaitījumam. Tā kā policijas lēmumā nav tiesību normu uzskaitījums par pārkāpumu uzskaites punktiem, tad pārkāpumu uzskaites punktu piemērošana nav spēkā un tie ir jāatceļ.
[3.5] Ne ar policijas lēmumu, ne arī jebkādā citā veidā /pers. B/ netika paziņots par piemērotajiem pārkāpumu uzskaites punktiem, kas nozīmē, ka saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70.panta pirmo daļu pārkāpumu uzskaites punktu piemērošana /pers. B/ nevar stāties spēkā, jo par tiem viņam līdz šim nebija paziņots.
[3.6] Ņemot vērā minēto par spēkā neesošajiem 6 pārkāpumu uzskaites punktiem, zūd pamats izdot administratīvo aktu – piemērot vadīšanas tiesību aizliegumu. Tādējādi CSDD ir balstījies uz nepatiesiem faktiem.

[4] Satiksmes ministrija un CSDD rakstveida paskaidrojumos pieteikumu neatzina. Iestādes norādīja, ka, pamatojoties uz Valsts policijas sniegto informāciju par lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā apturēšanu un jauna lēmuma pieņemšanu 2012.gada 13.martā, /pers. B/ vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums ir atcelts, jo saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 43.[1]panta otro daļu transportlīdzekļu vadītājiem, kuru transportlīdzekļu vadīšanas stāžs ir lielāks par diviem gadiem maksimāli pieļaujamais pārkāpumu uzskaites punktu skaits ir 16. Satiksmes ministrija konstatēja, ka tiesiskais strīds, kas bija par pamatu pieteikuma iesniegšanai tiesā, ir izbeidzies ar CSDD lēmuma atcelšanu un lūdza izbeigt tiesvedību, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 7.punktu.

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 5.aprīļa spriedumu pieteikums noraidīts. Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem motīviem.
[5.1] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 70.panta trešo daļu Lēmums vairs nav spēkā un to nevar atcelt, bet lietā izvērtējams tā tiesiskums.
[5.2] Tiesa konstatēja, ka Lēmums atcelts nevis tāpēc, ka iestāde konstatējusi tā prettiesiskumu, bet gan tāpēc, ka apturēta lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā izpilde un /pers. B/ transportlīdzekļu vadīšanas stāžs pārsniedzis divus gadus un attiecīgi saskaņā ar Ceļu satiksmes likuma 43.[1]panta otro daļu /pers. B/ pieļaujamais soda punktu skaits ir 16. /pers. B/ nav atteicies no pieteikuma, tāpēc tiesai nebija pamata uzskatīt, ka tiesiskais strīds par pārkāpumu uzskaites punktu apmēru un ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu ir izbeidzies, un tiesai, izskatot lietu pēc būtības, bija jāizvērtē Lēmuma tiesiskums.
[5.3] Tiesa konstatēja, ka /pers. B/ laika periodā, kurā viņam transportlīdzekļa vadītāja stāžs bija mazāks par diviem gadiem, piemēroti 10 pārkāpumu uzskaites punkti un 2012.gada 26.janvārī to kopējais skaits bija 10. Tas nozīmē, ka bija iestājušies Noteikumu Nr.551

12.3.apakšpunktā noteiktie apstākļi un /pers. B/ pamatoti piemērots ietekmēšanas līdzeklis transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums.
[5.4] Paziņojums par iegūto uzskaites punktu skaitu un transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu uz vienu gadu vai līdz brīdim, kamēr saglabājas maksimālais uzskaites punktu skaits, nosūtīts uz adresi, kas saskaņā ar Iedzīvotāju reģistrā pieejamo informāciju ir /pers. B/ deklarētā dzīvesvietas adrese. /pers. B/ nav apstrīdējis faktu, ka Sākotnējo lēmumu ir saņēmis un pēc tā saņemšanas iesniedzis apstrīdēšanas iesniegumu. Līdz ar to tiesa secināja, ka /pers. B/ par ietekmēšanas līdzekļa piemērošanu ir paziņots noteiktajā kārtībā.
[5.5] Tas vien, ka Ceļu satiksmes likuma 43.[1]pants ietverts šā likuma VII nodaļā „Administratīvās atbildības īpatnības ceļu satiksmes drošību reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpšanas gadījumos", neliecina par to, ka pārkāpumu uzskaites punktu un ietekmēšanas līdzekļu piemērošana ir administratīvā soda veids. Tāpēc tiesas ieskatā par pārkāpumu uzskaites punktu piemērošanu nav jāpieņem atsevišķs lēmums, bet piemērojama Noteikumu Nr.551 4.punktā noteiktā kārtība.
[5.6] Tiesas ieskatā pats /pers. B/ ir tā persona, kurai vislabāk zināms par pieļautajiem pārkāpumiem, savukārt Noteikumu Nr.551 1.pielikums „Administratīvie pārkāpumi ceļu satiksmē, par kuriem piešķir pārkāpumu uzskaites punktus, un pārkāpumu uzskaites punktu skaits" dod skaidru priekšstatu par to, cik pārkāpumu uzskaites punktu var piemērot par konkrēto administratīvo pārkāpumu. Līdz ar to šis apstāklis nevar būt par pamatu Lēmuma atzīšanai par prettiesisku.

[6] /pers. B/ iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 5.aprīļa spriedumu, pamatojoties uz pieteikumā un turpmāk minētajiem apsvērumiem.
[6.1] Nepaziņojot /pers. B/ par pārkāpumu uzskaites punktiem, tika pārkāpts Latvijas Republikas Satversmes 90.pants. Neinformēšana ir pretrunā šiem konstitucionālajiem principiem, līdz ar ko šādā veidā piemēroti vai reģistrēti pārkāpumu uzskaites punkti neatkarīgi no to tiesiskā statusa nedrīkst palikt spēkā.
[6.2] Nepamatots ir tiesas secinājums, ka pašai personai vislabāk ir zināms par tās pieļautajiem pārkāpumiem un līdz ar to tā pati var paredzēt un saskaitīt tai piešķiramos soda punktus. Pirmkārt, par personai piemērotajiem sodiem vislabāk tomēr ir zināms valstij caur Soda reģistru. Otrkārt, soda punktus regulējošie Ministru kabineta noteikumi ir vispārīgais regulējums, kas paredz tikai objektīvās tiesības un pienākumus. Attiecīgi, lai indivīdam noteiktu subjektīvas tiesības un pienākumus, šie Ministru kabineta noteikumi no valsts puses ir atsevišķi jāpiemēro individuāli tiesisku attiecību ietvaros.

[7] Prasījuma precizējumā /pers. B/ norādījis, ka lūdz atcelt Lēmumu, atzīstot, ka no 2011.gada 1.decembra lēmuma administratīvā pārkāpuma lietā Nr.050/PA 818478 izrietošo 6 uzskaites punktu automātiska piemērošana pēc lēmuma spēkā stāšanās ir prettiesiska un neatbilst Satversmes tiesas 2013.gada 28.martā sprieduma lietā Nr.2012-15-01 „Par Ceļu satiksmes likuma 43.6 panta trešās, piektās, septītās un astotās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92.pantam" secinājumiem.

[8] Administratīvā apgabaltiesa, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 304.pantu pirmo daļu, lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja apelācijas sūdzība ir nepamatota un pieteikums ir noraidāms.

[10] Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta

ceturto daļu atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, izvērstāku argumentu izklāstu nenorādot.

Administratīvā apgabaltiesa atkārtoti nenorāda motivāciju to apelācijas sūdzībā minēto argumentu noraidīšanai, kuri minēti pieteikumā un kuru noraidīšanai ir sniegta motivācija pirmās instances tiesas spriedumā. Papildus apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[11] Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments 2012.gada 6.februāra spriedumā Nr.SKA – 47/2012 atzinis, ka likumdevējs, lai ietekmētu transportlīdzekļu vadītāju uzvedību, veicinot transportlīdzekļu drošu vadīšanu un normatīvo aktu ievērošanu ceļu satiksmē, kā arī, lai aizsargātu cilvēku dzīvību, veselību un mantu, ir noteicis tiesisko regulējumu, kas paredz kārtību, kādā reģistrē pārkāpumus, pārkāpumiem atbilstošos uzskaites punktus, uzskaites punktu reģistrēšanas un dzēšanas kārtību, informācijas apmaiņas kārtību un kārtību, kādā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā esošā informācija paziņojama transportlīdzekļa vadītājam, kā arī transportlīdzekļu vadītāju uzvedības ietekmēšanas līdzekļu piemērošanas kārtību.

Noteikumu Nr.551 4.punkts (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2011. un 2012.gadā) noteic, ka par uzskaites punktu reģistrāciju amatpersona atsevišķu lēmumu nepieņem. Uzskaites punktus reģistrē automātiski, saņemot no Sodu reģistra informāciju par amatpersonas lēmuma par administratīvā soda uzlikšanu stāšanos spēkā. Uzskaites punktu reģistrāciju var apstrīdēt, iesniedzot attiecīgu iesniegumu Ceļu satiksmes drošības direkcijā.

Minēto noteikumu 26.punkts noteic, ka informācijas apmaiņa starp Sodu reģistru un transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistru notiek elektroniski, pamatojoties uz Iekšlietu ministrijas Informācijas centra noslēgto līgumu ar Ceļu satiksmes drošības direkciju un Valsts tehniskās uzraudzības aģentūru.

Savukārt šo noteikumu 27.punkts noteic, ka transportlīdzekļa vadītājam paziņojumu par iegūto uzskaites punktu skaitu nosūta uz viņa deklarēto dzīvesvietas adresi, kad uzskaites punktu skaits sasniedzis attiecīgā ietekmēšanas līdzekļa piemērošanai noteikto skaitu. Informāciju noformē elektroniski, un tā ir derīga bez paraksta.

Minētajā spriedumā Augstākās tiesas spriedumā norādīts, ka, kā tas redzams no minētajām tiesību normām, likumdevējs noteicis kārtību, kuras mērķis ir ne tikai brīdināt un atturēt personas, kuras atkārtoti pārkāpj ceļu satiksmes noteikumus, bet arī, piemērot tām Ceļu satiksmes likuma 43.[1]panta piektajā daļā minētos ietekmēšanas līdzekļus atbilstoši reģistrētajiem uzskaites punktiem.

No minētā apgabaltiesa secina, ka arī Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments, interpretējot Noteikumu Nr.551 normas, kas nosaka uzskaites punktu reģistrēšanas kārtību un kārtību, kādā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā esošā informācija paziņojama transportlīdzekļa vadītājam, ir atzinis šo kārtību par atbilstošu Administratīvā procesa likuma normām un citiem normatīvajiem aktiem.

[12] Apgabaltiesa uzskata, ka Satversmes tiesas 2013.gada 28.martā spriedums lietā Nr.2012-15-01 „Par Ceļu satiksmes likuma 43.6 panta trešās, piektās, septītās un astotās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92.pantam" nav saistīts ar lietā izskatāmo jautājumu un pieteicēja norādītais citāts no minētā sprieduma nav saistāms ar Noteikumos Nr.551 noteikto kārtību, kādā transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā esošā informācija paziņojama transportlīdzekļa vadītājam.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu un 329.panta pirmo

daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. B/ pieteikumu par VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija" 2012.gada 14.marta lēmuma Nr.11.11-10/478 atzīšanu par prettiesisku.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese refrente U.Mihailova

Tiesneses I.Kaļiņina

S.Liniņa